

Głos Parafii

Wrzesień Nr 85

14.IX Święto Podwyższenia Krzyża Świętego

Parafia Rzymskokatolicka
pod wezwaniem Św. Jana Ewangelisty
Sanktuarium Opatrzności Bożej w Bartągu

NA STRONACH

BŁOGOSŁAWIONY WSPOMINANY WE WRZEŚNIU

bł. Ludwik Józef François - Louis-Joseph François (ur. 3 lutego 1751, zm. 3 września 1792) – francuski prezbiter katolicki, męczennik, błogosławiony Kościoła katolickiego. Był kapłanem. W 1792 roku został zamordowany w seminarium. Beatyfikował go papież Pius XI w dniu 17 października 1926 roku w grupie 191 męczenników.

3

KĄCIK TURYSTY

W tym roku Justa zajmie się kącikiem turystycznym, czyli w każdym numerze GP znajdą się 2 -3 miejsca warte uwagi w Polsce. Na początek:

KANAŁ ELBLĄSKI – jest to unikalny system wodny łączący zachodniomazurskie (oberlandzkie) jeziora z Zalewem Wiślanym. Jego oryginalność polega na pokonywaniu 100-metrowej, prawie naturalnie występującej w tym regionie, różnicy poziomów wody przy pomocy zespołu 5 pochylni.

SŁOWIŃSKI PARK NARODOWY - jest jednym z 23 parków narodowych w Polsce i jednym z 2 parków nadmorskich (Woliński Park Narodowy). Został on utworzony dla zachowania w niezmienionym pięknie systemu jezior przymorskich, bagien, torfowisk, łąk, nadmorskich borów, i lasów, a przede wszystkim wydmowego pasa mierzei z unikatowymi w Europie wydmami ruchomymi.

7

CZYTAJ Z UŚMIECHEM

W dzisiejszym numerze autorka próbuje wywołać u nas uśmiech na twarzy przytaczając śmieszne powiedzenia osób znanych i mniej znanych.

9

ZDROWO I SAMKOWICIE

W dzisiejszym smakowitym kąciku Małgosi – diety pudełkowe. To rzeczywiście wygodny sposób na

zapewnienie sobie dobrze zbilansowanych posiłków zamiast podjadania byle czego. Autorka sugeruje, że takie pudełka śniadaniowe i lunchowe możemy przygotować przecież sami w domu zarówno do pracy jak i szkoły, często z pomocą dzieciaków.

12

WIELKA SCHIZMA WSCHODNIA

Od początku swojego powstania Kościół niejednokrotnie zmuszony był stawiać czoła wewnętrznemu podziałowi. Niemniej największy i zarazem najtrwalszy rozłam, jaki kiedykolwiek miał miejsce w Kościele, definiowany jest jako Wielka Schizma, czyli podział świata chrześcijańskiego na Wschód i Zachód. Jego wyrazem stały się wzajemne ekskomuniki z 16 lipca 1054 roku, gdy wysłannik papieża, kardynał Humbert, wyklął patriarchę Konstantynopola, Michała Cerulariusza, a następnie sam został potępiony przez synod patriarszy.

16

O Grzesiu kłamczuchu... CZY cioci? Czyli – kto może kłamać?

Mamy bardzo dużą skłonność do szukania, wytykania błędów innym, sami robiąc dokładnie to samo. A szczególnie często zdarza nam się to w stosunku do dzieci. Krzyczymy na dziecko, by przestało krzyczeć (?!), mówimy, że nie wolno kłamać, kłamiąc dziecko oraz ludzi dookoła, mówimy, że nie można przeklinać, a sami to robimy.

O tym dzisiejsze opowiadanie – porada.

18

Bł. Ludwik Józef François

wspominany we **WRZEŚNIU**

2 września - bł. Ludwik Józef François

Urodził się 3 lutego 1751 r. w Busigny na północy Francji w rodzinie rolniczej. Ojciec Józef Franciszek i matka Anna z d. Legrand od dzieciństwa wychowywali go w wierze, w obronie której potem oddał życie. Uczył się w Kolegium Château-Cambresis prowadzonym przez jezuitów. Po jego ukończeniu przygotowywał się do kapłaństwa w Zgromadzeniu Misji w Paryżu. Jego dyrektorem w Seminarium Internum (nowicjacie) był ks. Arnould Bossu, który wcześniej był wikariuszem apostolskim w Algierii i w Syrii.

W listach pisanych w tym okresie do rodziny podkreślał swoją radość życia we wspólnocie. To sprawiło, że dwaj jego bracia, Jan Chrzyciel i Jan Jakub, za jego przykładem wstąpili do Zgromadzenia Misji, a siostra Maria Ludwika do Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia. Po święceniach kapłańskich w 1773 r. wykładał teologię w jednym seminarium i z entuzjazmem głosił Ewangelię na misjach parafialnych.

Jeden z jego współbraci wspominał: Od początku kapłaństwa okazywał wielką gorliwość w głoszeniu słowa Bożego. Pomagały mu w tym *szczególne uzdolnienia oratorskie*. Jego osobista kultura i cnoty, jakimi się odznaczał sprawiły, że przełożony generalny ks. Antoni Jacquier (1706-1787) powierzył mu w 1786 r. kierowanie seminarium w Troyes, a następnie urząd sekretarza generalnego zgromadzenia. W tym czasie często głosił rekolekcje dla księży i dla kandydatów do święceń w domu misjonarskim i w wielu diecezjach francuskich.

W 1788 r. przełożony generalny Cayla de la Garde (1734-1800) mianował go rektorem w Seminarium Świętego Firmina (dawne Kolegium des Bons-Enfants, które było pierwszym domem zgromadzenia). W następnym roku rozpoczęły się zamieszki rewolucyjne. Już 13 lipca 1789 r. wzburzony tłum napadł na opactwo Świętego Łazarza, główny dom Zgromadzenia Misji. Jego mieszkańcy rozproszyli się. Liczni księża schronili się wtedy w Seminarium Świętego Firmina. W następnych miesiącach upaństwowiono wszystkie dobra kościelne, a 12 lipca 1790 r. uchwalono konstytucję cywilną kleru, która wszystkich pełniących funkcje kościelne zobowiązywała do złożenia przysięgi, że *będą troszczyć się, aby wierni powierzeni ich pieczy dochowali wierności narodowi, królowi i ustanowionym prawom, oraz aby ze wszystkich sił bronili konstytucji uchwalonej przez parlament i zatwierdzonej przez króla*.

W obliczu tak jaskrawego naruszania praw i wolności ludzkich ks. Ludwik Józef François w styczniu 1791 r. opublikował pismo „Mon Apologie”, w którym atakował konstytucję cywilną kleru i przepisaną przez ten dokument przysięgę. Jeszcze raz wystąpił przeciw władzom rewolucyjnym, gdy nakazywały odczytywanie w kościołach wszystkich rozporządzeń parlamentu. Czynił to w dwóch pismach: „Point de demission” oraz „Il est encore temps”. Zachęcał w nich wszystkich duchownych do nie poddawania się niesprawiedliwym przepisom w imię dochowania wierności Kościołowi katolickiemu. Przedstawiane argumenty nabrały szczególnej mocy po wystąpieniu papieża Piusa VI, który 16 kwietnia 1791 r. potępił konstytucję cywilną kleru i określił jako świętokradztwo udzielanie sakry biskupiej kandydatom nie

zatwierdzonym przez Stolicę Apostolską.

Ks. Ludwik Józef napisał wtedy i opublikował swego rodzaju katechizm antyschizmatycki: „Le peuple enfin éclairé, ou réponses courtes aux objections communes des partisans de la religion constitutionnelle”. Tę działalność publicystyczną łączył z praktyczną pomocą udzielaną wszystkim, którzy dochowywali wierności Kościołowi. Wszystkich pozbawionych mieszkania i środków do życia przyjmował w seminarium. Był świadom, że czeka go męczeńska śmierć. Przygotowywał się do niej przez rekolekcje i spowiedź generalną z całego życia. Czas ofiary nadszedł 3 września 1792 r. o godzinie 5.30. Rewolucjoniści napadli na seminarium i wymordowali wszystkich jego mieszkańców. Ks. Ludwika Józefa wyrzucono przez okno i dobito ciosami maczugi.

Papież Pius XI zaliczył go do grona błogosławionych 17 października 1926 r. wraz z Janem Henrykiem Gruyer i innymi męczennikami rewolucji francuskiej.

Przesłanie

Ukazywanie zła i nazywanie go po imieniu jest szczególnym darem ducha prorockiego. Ludwik Józef zawsze odznaczał się taką odwagą zarówno w codziennym głoszeniu Ewangelii, jak i w czasach szczególnie niebezpiecznych.

W 1786 r. powierzono mu wygłoszenie kazania podczas uroczystości setnej rocznicy założenia Królewskiej Szkoły w Saint-Cyr. Odważnie wskazywał wtedy nieład moralny panujący na dworze Ludwika XV z powodu markizy de Pompadour (Antonina Poisson). W zdecydowanych słowach mówił o libertynizmie i korupcji oraz ich zgubnych konsekwencjach: *Kiedy brak zasad i stałych reguł postępowania, tron królewski otaczają ludzie skorumpowani, gotowi wysysać krew poddanych. Zamiast sprawiedliwości kierują się pochlebstwami i intrygami. Zabiegają o eksponowane stanowiska dla swoich protegowanych. Pod wpływem podszeptów zdeprawowanej kobiety nawet dowództwo wojskowe powierza się ludziom niedoświadczonym. Głowę króla zdobi się wawrzynami w nagrodę za zwycięstwa, które były porażkami. Kobieta, która w lepszych czasach byłaby okryta niesławą, wpływa na ministrów i wydaje im polecenia. Przyczynia się do ruiny prowincji i całego państwa. Cierpi na tym nawet godność tego świętego miejsca. Pozbawia się wolności nawet Ewangelie. Kupczy się słowem Bożym. Zamyka się usta odważnym kaznodziejom i zsyła się ich na wygnanie. Święta prawda, która jest jedynym oparciem dla władców i ludów, jest skazywana na milczenie. Nikt nie odważa się jej głosić. Herodiada ponownie prosi o głowę Jana Chrzciciela i ją otrzymuje.*

Podczas zamieszek rewolucyjnych zwracał się do księży, którzy składali przysięgę wierności na konstytucję cywilną kleru: *Liczycie może, iż powierzane wam intratne posady zapewniają wam bezpieczeństwo? Wierzycie, że będziecie zawsze trwać na urzędach, które obecnie zajmujecie? Popatrzcie na ponad stu trzydziestu biskupów i ponad trzydzieści tysięcy proboszczów usuniętych z ich stanowisk jednym pociągnięciem pióra. Czy w świetle tego wierzyć w trwałość waszego stanu? Przestańcie się ludzić. Jesteście gotowi na wszystko. Złożenie przysięgi doprowadziło was do schizmy. Ponosicie tyle ofiar, godzicie się na wszelką nikczemność dla zdobywania zaszczytów. Nie miejcie złudzeń. Wasi dzisiejsi władcy szybko zapomną o waszym oddaniu. Nigdy nie przywrócą wam dawnej niezależności. Jeżeli narazicie się na niezadowolenie władz, powiedzą wam: jesteście na naszym utrzymaniu, będziemy wam płacić tak długo, jak długo uznamy to za korzystne dla nas. Jeżeli przestaniecie postępować drogą wyznaczoną przez rewolucję, jeżeli przestaniecie być naszymi niewolnikami, jeżeli spróbujecie zrzucić nasze jarzmo, zostaniecie przepędzeni.*

Zwłaszcza jego pismo „Mon apologie” nosi znamię niezwyklego męstwa i siły ducha nawet w obliczu zagrożenia męczeństwem. Na groźne pytanie rewolucjonisty: *Więc nie złożysz przysięgi?* Odpowiadał zdecydowanie: *Nie! Wolę śmierć! Śmierć jest złem, ale o wiele większym złem byłoby życie z piętnem apostaty i zdrajcy wobec własnej religii.*

O Ewangelii słów kilka...

Dwudziesta Druga Niedziela zwykła

Czytania liturgiczne na 1 września

Ewangelia (Łk 14, 1. 7-14)

Kto się wywyższa, będzie ponizony, a kto się unią, będzie wywyższony

Słowa Ewangelii według Św. Łukasza

Gdy Jezus przyszedł do domu pewnego przywódcy faryzeuszów, aby w szabat spożyć posiłek, oni Go śledzili. Potem opowiedział zaproszonym przypowieść, gdy zauważył, jak sobie pierwsze miejsca wybierali. Tak mówił do nich:

«Jeśli cię ktoś zaprosi na ucztę, nie zajmuj pierwszego miejsca, by przypadkiem ktoś znamienitszy od ciebie nie był zaproszony przez niego. Wówczas przyjdzie ten, kto was obu zaprosił, i powie ci: „Ustąp temu miejsca”, a wtedy musiałbyś ze wstydem zająć ostatnie miejsce.

Lecz gdy będziesz zaproszony, idź i usiądź na ostatnim miejscu. A gdy przyjdzie ten, który cię zaprosił, powie ci: „Przyjacielu, przesiądź się wyżej”. I spotka cię zaszczyt wobec wszystkich współbiesiadników. Każdy bowiem, kto się wywyższa, będzie ponizony, a kto się unią, będzie wywyższony».

Do tego zaś, który Go zaprosił, mówił także: «Gdy wydajesz obiad albo wieczerzę, nie zapraszaj swoich przyjaciół ani braci, ani krewnych, ani zamożnych sąsiadów, aby cię i oni nawzajem nie zaprosili, i miałbyś odpłatę. Lecz kiedy urządzasz przyjęcie, zaproś ubogich, ułomnych, chorych i niewidomych. A będziesz szczęśliwy, ponieważ nie mają czym tobie się odwdziżyć; odpłatę bowiem otrzymasz przy zmartwychwstaniu sprawiedliwych».

Dwudziesta Trzecia Niedziela zwykła

Czytania liturgiczne na 8 września

Ewangelia (Łk 14, 25-33)

Kto nie wyrzeka się wszystkiego, nie może być uczniem Jezusa

Słowa Ewangelii według Św. Łukasza

Wielkie tłumy szły z Jezusem. On odwrócił się i rzekł do nich: «Jeśli ktoś przychodzi do Mnie, a nie ma w nienawiści swego ojca i matki, żony i dzieci, braci i sióstr, nadto i siebie samego, nie może być moim uczniem. Kto nie dźwiga swego krzyża, a idzie za Mną, ten nie może być moim uczniem.

Bo któż z was, chcąc zbudować wieżę, nie usiądzie wpierw i nie oblicza wydatków, czy ma na wykończenie? Inaczej, gdyby położył fundament, a nie zdołałby wykończyć, wszyscy, patrząc na to, zaczęliby drwić z niego: „Ten człowiek zaczął budować, a nie zdołał wykończyć”.

Albo jaki król, mając wyruszyć, aby stoczyć bitwę z drugim królem, nie usiądzie wpierw i nie rozważy, czy w dziesięć tysięcy ludzi może stawić czoło temu, który z dwudziestu tysiącami nadciąga przeciw niemu? Jeśli nie, wyprawia poselstwo, gdy tamten jest jeszcze daleko, i prosi o warunki pokoju.

Tak więc nikt z was, jeśli nie wyrzeka się wszystkiego, co posiada, nie może być moim uczniem».

Święto Podwyższenia Krzyża Świętego

Czytania liturgiczne na 14 września

Ewangelia (J 3, 13-17)

Krzyż narzędziem zbawienia

Słowa Ewangelii wg Św. Jana

Jezus powiedział do Nikodema:

«Nikt nie wstąpił do nieba, oprócz Tego, który z nieba zstąpił, Syna Człowieczego.

A jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak potrzeba, by wywyższono Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne.

Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie posłał swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony».

Dwudziesta Czwarta Niedziela zwykła

Czytania liturgiczne na 15 września

Ewangelia (Łk 15, 1-10)

Słowa Ewangelii według Św. Łukasza

W owym czasie przybliżali się do Jezusa wszyscy celnicy i grzesznicy, aby Go słuchać. Na to szemrali faryzeusze i uczeni w Piśmie, mówiąc: «Ten przyjmuje grzeszników i jada z nimi».

Opowiedział im wtedy następującą przypowieść: «Któż z was, gdy ma sto owiec, a zgubi jedną z nich, nie zostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie idzie za zgubioną, aż ją znajdzie? A gdy ją znajdzie, bierze z radością na ramiona i wraca do domu; sprasza przyjaciół i sąsiadów i mówi im: „Cieszcie się ze mną, bo znalazłem owcę, która mi zginęła”.

Powiadam wam: Tak samo w niebie większa będzie radość z jednego grzesznika, który się nawraca, niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu sprawiedliwych, którzy nie potrzebują nawrócenia.

Albo jeśli jakaś kobieta, mając dziesięć drachm, zgubi jedną drachmę, czyż nie zapala światła, nie wymiata domu i nie szuka starannie, aż ją znajdzie? A znalazłszy ją, sprasza przyjaciółki i sąsiadki i mówi: „Cieszcie się ze mną, bo znalazłam drachmę, którą zgubiłam”.

Tak samo, powiadam wam, radość nastaje wśród aniołów Bożych z powodu jednego grzesznika, który się nawraca».

Dwudziesta Piąta Niedziela zwykła

Czytania liturgiczne na 22 września

Ewangelia (Łk 16, 10-13)

Słowa Ewangelii według Św. Łukasza

Jezus powiedział do uczniów:

«Kto w bardzo małej sprawie jest wierny, ten i w wielkiej będzie wierny; a kto w bardzo małej sprawie jest nieuczciwy, ten i w wielkiej nieuczciwy będzie. Jeśli więc w zarządzaniu niegodziwą mamoną nie okazaliście się wierni, to

kto wam prawdziwe dobro powierzy? Jeśli w zarządzaniu cudzym dobrem nie okazaliście się wierni, to któż wam da wasze?

Żaden sługa nie może dwom panom służyć. Gdyż albo jednego będzie nienawidził, a drugiego miłował; albo z tamtym będzie trzymał, a tym wzgardzi.

Nie możecie służyć Bogu i Mamonie!»

Dwudziesta Szósta Niedziela zwykła

Czytania liturgiczne na 29 września

Ewangelia (Łk 16, 19-31)

Przypowieść o Łazarzu i bogaczu

Słowa Ewangelii według Św. Łukasza

Jezus powiedział do faryzeuszów:

«Żył pewien człowiek bogaty, który ubierał się w purpurę i bisior i dzień w dzień ucztował wystawnie. U bramy jego pałacu leżał żebrak pokryty wrzodami, imieniem Łazarz. Pragnął on nasycić się odpadkami ze stołu bogacza. A także psy przychodziły i lizały jego wrzody.

Umarł żebrak i aniołowie zanieśli go na łono Abrahama. Umarł także bogacz i został pogrzebany.

Gdy cierpiąc męki w Otchłani, podniósł oczy, ujrzał z daleka Abrahama i Łazarza na jego łonie. I zawołał: „Ojcie Abrahamie, ulituj się nade mną i przyslij Łazarza, aby koniec swego palca umoczył w wodzie i ochłodził mój język, bo strasznie cierpię w tym płomieniu”.

Lecz Abraham odrzekł: „Wspomnij, synu, że za życia otrzymałeś swoje dobra, a Łazarz w podobny sposób – niedolę; teraz on tu doznaje pociechy, a ty męki cierpisz. A ponadto między nami a wami zionie ogromna przepaść, tak że nikt, choćby chciał, stąd do was przejść nie może ani stamtąd nie przedostają się do nas”.

Tamten rzekł: „Proszę cię więc, ojcie, poślij go do domu mojego ojca. Mam bowiem pięciu braci: niech ich ostrzeże, żeby i oni nie przyszli na to miejsce męki”.

Lecz Abraham odparł: „Mają Mojżesza i Proroków, niechże ich słuchają!” „Nie, ojcie Abrahamie – odrzekł tamten – lecz gdyby ktoś z umarłych poszedł do nich, to się nawrócą”. Odpowiedział mu: „Jeśli Mojżesza i Proroków nie słuchają, to choćby ktoś z umarłych powstał, nie uwierzą”».

Kącik Turysty

czyli - co warto zobaczyć w Polsce...

*****

Kanał Elbląski

Kanał Ostródzko-Elbląski, zwany również "Elbląskim", jest unikalnym systemem wodnym łączącym zachodniomazurskie (oberlandzkie) jeziora z Zalewem Wiślanym. Jego oryginalność polega na pokonywaniu 100-metrowej, prawie naturalnie występującej w tym regionie, różnicy poziomów wody przy pomocy zespołu 5 pochylni. Pochylnie są szynowymi urządzeniami wyciągowymi napędzanymi mechanicznie siłą przepływu wody. Ten światowej

klasy cud sztuki hydrotechnicznej zaprojektowany został przez pruskiego inżyniera Georga Jacoba Steenke w drugiej ćwierci XIX w., za panowania króla Fryderyka Wilhelma III, a wybudowany za czasów króla Fryderyka Wilhelma IV, w celu gospodarczego połączenia wodnego Prus Wschodnich z Bałtykiem. Kanał wiele lat czekał na rozpoczęcie budowy, która ostatecznie ruszyła z końcem października 1844r. Znacznie krócej, bo tylko 8 lat, trwała budowa odcinka łączącego oberlandzkie jeziora między sobą oraz z miejscem gdzie dziś rozpoczynają się kanałowe pochylnie. Od 1852r. pomiędzy Iławą a Karczemką zaczął kursować parowiec iławskiego armatora "Reederei Kardinal", a później również firmy "Reederei Matzmor" (parowce śrubowe "Martha" i "Ernst"). Przewoźnik z Zalewa - Munter dysponował statkiem "Ursula". Dwie śluzy: „Zielona” i „Miłomłyn” oddano do użytku już w 1849 r. i od tego czasu szlak żeglugowy łączy Iławę i Zalewo z Miłomłynem i Ostródą. Odcinek Elbląg - Ostróda otwarto oficjalnie dopiero z końcem sierpnia 1860 r., wraz z oddaniem do użytku ostatniej wówczas pochylni w Buczyńcu, choć pierwszy statek parowy z Miłomłyna do Ostródy dopłynął już ponoć w 1856 r. Ostatni odcinek systemu kanałów, idący z Ostródy do Starych Jabłonek, przez Jezioro Pauzeńskie oraz jeziora Szeląg Wielki i Szeląg Mały, wybudowano około 1873 r. Niemal równoległe uruchomienie (1872) konkurencyjnej linii kolejowej osłabiło gospodarcze znaczenie kanału. Początkowo służył on głównie transportowi płodów rolnych, drewna i artykułów przemysłowych, jednak od 1912 r. kanał rozpoczął pełnić również funkcje stricte turystyczne.

Poza spławem drewna do transportu służyły m.in. barki produkcji elbląskiej stoczni "Schichau-Werft" oraz statki ostródzkiego Urzędu Budownictwa Wodnego (niem., Wasserbauamt): parowce "Steenke", "Röthloff" oraz holownik motorowy "Osterode". Na statkach tych pływał późniejszy armator (ur. w 1888 r. w Siemianach) Adolf Tetzlaff. Jego przedsiębiorstwo żeglugowe "Schiffs - Reederei Adolf Tetzlaff" obok transportu gospodarczego zainicjowało w 1912 r. przewozy turystyczne łodzią motorową "Lilia Wodna" (niem. "Seerose"). Do 1927 r. flota turystyczna Tetzlaffa wzbogaciła się o statek "Herta"(1914) i jednostkę wycieczkową "Heini" (1925). Po 1927 r. statek "Konrad" zbudowany w stoczni elbląskiej rozpoczął regularne rejsy turystyczne na trasie Ostróda-Elbląg. Działania wojenne 1945 r. spowodowały poważne uszkodzenia techniczne urządzeń kanału. Z inicjatywy Zygmunta Mianowicza oraz przy pomocy A. Tetzlaffa w 1947 r. ponownie udrożniono kanał, na którym Żegluga Gdańska rok później wznowiła

regularne rejsy pasażerskie. W połowie lat siedemdziesiątych XX w. tabor pływający przejęła Żegluga Mazurska w Giżycku, a od początku lat dziewięćdziesiątych armatorem był samorządowy Zakład Komunikacji Miejskiej w Ostródzie. Od roku 2011 r. armatorem białej floty jest Żegluga Ostródzko-Elbląska Sp. z o.o. w Ostródzie. Również w 2011 r., rozporządzeniem Prezydenta RP, Kanał Elbląski został uznany za Pomnik Historii.

Źródło:

<http://www.zegluga.com.pl/ofirmie/historia-2.html>

SŁOWIŃSKI PARK NARODOWY

Słowiński Park Narodowy jest jednym z 23 parków narodowych w Polsce i jednym z 2 parków nadmorskich (Woliński Park Narodowy). Został on utworzony dla zachowania w niezmiennym pięknie systemu jezior przymorskich, bagien, torfowisk, łąk, nadmorskich borów, i lasów, a przede wszystkim wydmowego pasa mierzei z unikatowymi w Europie wydmami ruchomymi. O randze i wartości przyrodniczej SPN świadczy fakt umieszczenia go w międzynarodowej sieci obszarów chronionych takich jak: HELCOMBSPA, Światowy Rezerwat Biosfery UNESCO czy obszar wodno-błotny Ramsar.

Największą atrakcją Słowińskiego Parku Narodowego są wydmy. Piaszczyste połacie zajmują większą część Mierzei Gardneńsko-Łebskiej. Jest to największy obszar wędrującego piasku w Europie Środkowej. Wyrzucany przez morze piasek, schnie na plaży, a wiatr przenosi go w głąb lądu. Wydmy dzielimy na białe i szare. Białe – są młodsze i przez to mniej zarośnięte, szare są starsze i w dużej części zarośnięte przez roślinność. Największy obszar wydmy białej znajduje się na mierzei Łebskiej i jest to około 500 ha piasku i ciągle się powiększa kosztem północnego brzegu jeziora Łebsko. Najbardziej aktywne wydmy poruszają się rocznie z prędkością do 10 m rocznie.

Ważne dla SPN są także jeziora szczególnie Łebsko (trzecie co do wielkości jezioro w Polsce) i Gardno (ósmie miejsce w rankingu). Geneza ich powstania jest skomplikowana – ale obecnie naukowcy twierdzą że powstały gdy wody podziemne się podniosły i zalały tereny obecnych jezior, do wyraźniejszego oddzielenia od morza przyczyniły się także wędrujące piaski. Jeziora są płytkie, w dużej części zarośnięte trzcinami co zapewnia spokój licznym zwierzętom szczególnie ptakom.

Atrakcje Słowińskiego Parku Narodowego

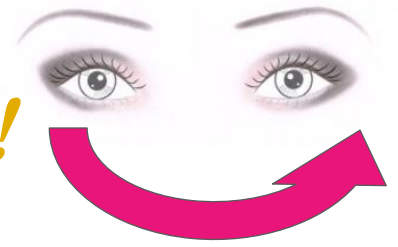
- Muzeum Przyrodnicze Słowińskiego Parku Narodowego w Smołdzinie
- Wzgórze Rowokół – wieża widokowa
- Latarnia Morska w Czołpinie
- Platforma Widokowa na terenie JW
- Wydma Czołopińska
- Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach
- Słowiński Cmentarz w Klukach
- Wieża widokowa i pomost nad jeziorem Łebsko
- Wieża widokowa na Objejskich Łąkach nad jeziorem Gardno
- Platformy widokowe nad jez. Gardno, Dołgie Duże i Małe
- Wydma Łącka koło Łeby
- Muzeum „Wyrzutnia Rakiet” w Rąbce

Czytaj

uśmiechem !!!

Młody chłopak po liceum, jakimś tylko sobie znanym sposobem, dostał się do biura wielkiej firmy. Praca jego polegała na odbieraniu telefonów.

Po tym jak odebrał kilka, kierownik działu przyszedł z gratulacjami:

- Młoda świeża krew! Świetnie Pan to robi! Właśnie takich ludzi nam potrzeba. Awansuję Pana piętro wyżej - zakończył.

Następnego dnia po kilku godzinach pracy, polegającej na odbieraniu telefonów i zapisywaniu kto dzwonił, znowu przyszedł do niego kierownik z wyższego pietra z gratulacjami:

- Jutro, rozpoczął uroczyście, proszę przyjść w garniturze piętro wyżej na zebranie zarządu firmy.

Następnego dnia, gdy pojawił się na zebraniu, przywitała go burza oklasków i nie minęło wiele czasu, a został członkiem zarządu! Zakomunikowano mu, że przez najbliższych kilka dni jego praca ograniczać się będzie wyłącznie do uczestnictwa w zebraniach najwyższego organu firmy. Tak też się stało, ale po kilku dniach pracy otrzymał telefon od sekretarki szefa, że ma propozycję zostania prezesem zarządu firmy i w tym celu szef zaprasza go jutro do siebie. Następnego dnia przybył więc nasz bohater do gabinetu właściciela firmy. Stanął przed nim, a szef zaczął:

- Takiej młodej świeżej krwi potrzeba naszej firmie. I tylko w naszej firmie mogłeś osiągnąć tak szybko awans. Co usłyszę w zamian za to?

- "Dziękuję" - krótko odpowiedział młodzieniec.

- Liczyłem na więcej wylewności - skomentował szef.

Na to młodzieniec: - Dziękuję, tato...

* **CYTATY** * **CYTATY** * **CYTATY** * **CYTATY** *

NA WESOŁO

Albert Einstein:

Tylko dwie rzeczy są nieskończone: wszechświat oraz ludzka głupota, choć nie jestem pewien co do tej pierwszej.

Greg King:

Nie kłóć się z idiotą, bo najpierw sprowadzi cię do swojego poziomu, a potem pokona doświadczeniem.

Erma Bombeck:

Szansa na pójście do sklepu po chleb i wyjście tylko z chlebem jest jak trzy miliardy do jednego.

David Brenner:

Skąpcy nie są przyjemnymi partnerami do życia, ale za to wspaniale nadają się na przodków.

Robert Wilensky:

Wszyscy słyszeliśmy, że milion małą przy milionie klawiatur mogło wyprodukować Dzieła Zebrane Szekspira; ale dzięki Internetowi wiemy, że to nieprawda.

Elayne Boosler:

Mam sześć zamków w drzwiach. Kiedy wychodzę, zamykam co drugi z nich. Uznałam, że bez względu na to, jak długo ktoś będzie stał pod drzwiami, próbując otworzyć te zamki, zawsze trzy z nich zablokuje, zamiast otworzyć.

Bill McGlashen:

Cierpliwość jest czymś, za co podziwiamy kierowcę jadącego za nami, ale nie tego, który jedzie przed nami.

Al McGuire:

Jedyną tajemnicą życia jest to, dlaczego piloci kamikaze nosili hełmy.

Miles Kington:

Wiedza polega na tym, że mamy świadomość, iż pomidor to owoc. Mądrość polega na tym, że nie dodajemy go do sałatki owocowej.

Wilde Oscar Wilde:

Zawsze pożyczaj pieniądze od pesymistów. Nie będzie spodziewał się ich zwrotu.

Jerry Seinfeld:

Według większości badań, ludzie najbardziej boją się publicznie przemawiać. Dopiero na drugim miejscu jest śmierć. Śmierć jest numerem dwa! Czy to może być prawda? Oznacza to, że przeciętny człowiek, jeśli pójdzie na pogrzeb, będzie lepiej czuł się w trumnie, niż wygłaszając przemowę.

Sam Levenson:

Szałeństwo jest dziedziczne. Dostajesz na głowę z powodu swoich dzieci.

Milton Berle:

Jeśli ewolucja naprawdę działa, to jak jest możliwe, że matki mają tylko dwie ręce?

George Miller:

Problem z jedzeniem kuchni włoskiej polega na tym, że pięć lub sześć dni później, jesteś znowu głodny.

Claude Pepper:

Makler zachęcał mnie do zakupu akcji, które potroją swoją wartość każdego roku. Powiedziałem mu: "W moim wieku nie kupuję nawet zielonych bananów".

Dave Barry:

Mój terapeuta powiedział mi, że drogą do osiągnięcia prawdziwego wewnętrznego spokoju jest kończenie tego, co zaczynam. Do tej pory skończyłem dwie torebki M&M'sów i ciasto czekoladowe. Już czuję się lepiej.

Mark Russell:

Najbardziej podoba mi się teoria naukowa, że pierścienie Saturna składają się wyłącznie z zagubionego bagażu lotniczego.

George Jessel:

Ludzki mózg to cudowna rzecz. Rozpoczyna pracę w chwili twoich narodzin i nigdy nie przestaje, dopóki nie staniesz na podium, by przemówić publicznie.

Marilyn Monroe:

Kobiety, które chcą być równe mężczyznom, nie mają ambicji.

Steven Wright:

Zamierzam żyć wiecznie. Jak na razie idzie mi całkiem nieźle.

Wilson Mizner:

Jeśli kradniesz od jednego autora, to plagiat. Jeśli kradniesz od wielu, to są badania.

Robert Bloch:

Przyjaźń jest jak sikanie na samego siebie: wszyscy to widzą, ale tylko ty doświadczasz

tego ciepłego uczucia, które przynosi ta czynność.

Bill Vaughan:

Mamy nadzieję, że gdy owady przejmą władzę nad światem, będą pamiętać z wdzięcznością, jak zabieraliśmy ich na wszystkie nasze pikniki.

Bob Monkhouse:

Kiedy umrę, chcę odejść spokojnie, jak mój dziadek, we śnie. Nie chcę odchodzić krzyżąc i wrzeszcząc, jak pasażerowie w jego samochodzie.

Franklin P. Jones:

Kłopot z punktualnością polega na tym, że nikogo nie ma na miejscu, by mógł to docenić.

Norm Crosby:

Kiedy idziesz do sądu, oddajesz swój los w ręce dwunastu ludzi, którzy nie byli wystarczająco mądrzy, aby wykręcić się od wypełnienia obowiązku uczestniczenia w ławie przysięgłych.

Charles Wadsworth:

Zanim mężczyzna zda sobie sprawę, że jego ojciec miał rację, ma już syna, który uważa, że się myli.

Henny Youngman:

Jeśli na początku nie uda się... To by było na tyle, jeśli chodzi o skoki spadochronowe.

Emo Philips:

Poprosiłem Boga o rower, ale wiem, że Bóg nie działa w ten sposób. Ukradłem więc rower i poprosiłem o przebaczenie.

Steve Martin:

Najpierw lekarz przekazał mi dobrą wiadomość: cierpiałem na chorobę, która zostanie nazwana moim nazwiskiem.

Evan Esar:

Najlepszy czas, aby doradzać dzieciom, jest wówczas, gdy są wciąż wystarczająco małe, by wierzyły, że wiesz, o czym mówisz.

John Wilmot, hrabia Rochester:

Zanim się ożeniłem, miałem sześć teorii dotyczących wychowania dzieci. Teraz mam sześcioro dzieci i żadnej teorii.

Dave Barry:

Nigdy, w żadnym wypadku, nie tykaj na noc jednocześnie pigułki na sen i środka przeczyszczającego.

Douglas Adams:

Uwielbiam nieprzekraczalne terminy. Lubię ten świst, który wydają w momencie, gdy przelatują mi koło nosa.

Isaac Asimov:

Ludzie sądzący, że wiedzą wszystko, są bardzo irytujący dla tych z nas, którzy naprawdę wiedzą.

Joan Rivers:

Nienawidzę prac domowych! Ścielisz łóżko, zmywasz naczynia – a sześć miesięcy później musisz zaczynać wszystko od nowa.

Flip Wilson:

Myślisz, że nikt nie dostrzega twojego istnienia? Spróbuj nie zapłacić paru rat za samochód i zobacz, co się stanie.

Franklin P. Jones:

Promocja jest czymś, czego nie potrzebujesz, po cenie, której nie możesz się oprzeć.

Ben Berger:

To niesamowite, jak szybko dzieci uczą się prowadzenia samochodu, ale nie są w stanie zrozumieć sposobu działania kosiarki, odśnieżarki i odkurzacza.

Bob Hope:

Bank to miejsce, które pożyczyci pieniądze, jeśli możesz udowodnić, że ich nie potrzebujesz.

George Burns:

Wiesz, że stajesz się stary, kiedy pochylając się do zawiązania sznurowadeł, zastanawiasz się, co jeszcze możesz zrobić, skoro już jesteś tam na dole.

Zdrowo i smakowicie

Wakacje za nami :) a ja rozmyślałam na czym się skupić w nowym sezonie, co może Państwa zainteresować, o czym się mówi, a może co jest „w modzie i na czasie”. I tu wystarczyło tylko się rozejrzeć. Kilka moich bliskich koleżanek

korzysta z tzw. diety pudełkowej. Fantastycznie. Pozdrawiam dziewczyny:) Diety pudełkowe mają przecież coraz więcej zwolenników. To rzeczywiście wygodny sposób na zapewnienie sobie dobrze zbilansowanych posiłków zamiast podjadania byle czego. Takie pudełka śniadaniowe i lunchowe przygotować możemy przecież sami w domu zarówno do pracy jak i szkoły, często z pomocą dzieciaków. Potraktujmy to jak świetną zabawę. I dlatego Lanchboxy będą tematem wrześniowego numeru - *Zdrowo i smakowicie*.

Kanapki to najpopularniejszy posiłek pośród dzieciaków w szkołach, a także pośród moich znajomych w pracy. Warto wybierać pełnoziarniste pieczywo. Tutaj kanapka z pieczywa z serem kozim, sałatą, jabłko, liofilizowane owoce i pistacje.

Owocowe naleśniki, jabłko, marchewka i mieszanka orzechów

Naleśniki robimy tradycyjnie. Możemy dodać opcjonalnie np. sok z buraczków, szpinak świeży (wyjdą piękne kolorowe). Farsz zależy od tego na co mamy ochotę np.:

1. serek twarogowy, szpinak świeży, tuńczyk z puszki, kapary
2. domowy keczup z pomidorów i cukinii, pieczony schab, szpinak świeży, kukurydza
3. pasta warzywna lub hummus, sałata, suszona śliwka lub papryka, ser camembert
4. pieczony burak, hummus, pieczony filet z kurczaka, gruszka, szpinak
5. serek mascarpone, truskawki w kawałkach lub konfitura z malin.

Placki z cukinii z płatkami jaglanymi

1 łyżka mąki pszennej, 2 łyżki płatków jaglanych, 1 jajko (jeśli ciasto będzie za gęste to dodaj dodatkowe jajko lub 2 łyżki mleka), 1 cukinia, oliwa lub olej do smażenia, łyżka posiekanych świeżych ziół lub natki pietruszki, sól, pieprz do smaku.

Cukinię zetrzyj na grubych oczkach na tarce, dodaj pozostałe składniki. Placuszki smaż na patelni nakładając po łyżce ciasta na rozgrzany olej. Smaż z każdej strony po 2-3 min.

Salatka z quinoa, indykiem i warzywami oraz np. wafelki kukurydziane, żelki.

Salatka z quinoa, wędzonym łososiem, szpinakiem i pieczonym burakiem.

Carpaccio z buraka z rukolą, parmezanem i orzechami włoskimi.

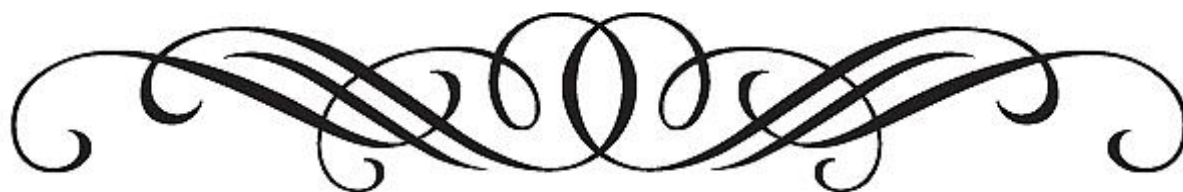

*****

ŚWIĘTA I WAŻNE DATY WE WRZEŚNIU 2019 ROKU

*****

1 września (niedziela)	Dzień Weterana, Rocznica Wybuchu II Wojny Światowej
2 września (poniedziałek)	Pierwszy Dzień Szkoły
8 września (niedziela)	Międzynarodowy Dzień Piśmiennictwa, Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem
9 września (poniedziałek)	Międzynarodowy Dzień Urody
10 września (wtorek)	Światowy Dzień Przeciwdziałania Samobójstwom, Światowy Dzień Drzewa, Dzień Solidarności z Osobami Chorymi na Schizofrenię
12 września (czwartek)	Światowy Dzień Zdrowia Jamy Ustnej
13 września (piątek)	Dzień Programisty
14 września (sobota)	Światowy Dzień Pierwszej Pomocy
15 września (niedziela)	Międzynarodowy Dzień Demokracji, Europejski Dzień Prostaty
16 września (poniedziałek)	Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej
17 września (wtorek)	Dzień Sybiraka
18 września (Środa)	Dzień Geologii
19 września (czwartek)	Dzień Dzikiej Flory, Fauny i Naturalnych Siedlisk
21 września (sobota)	Światowy Dzień Osób z Chorobą Alzheimera, Dzień Służby Celnej, Międzynarodowy Dzień Pokoju
22 września (niedziela)	Międzynarodowy Dzień bez Samochodu
23 września (poniedziałek)	Początek Astronomicznej Jesieni
24 września (wtorek)	Międzynarodowy Dzień Głuchych
27 września (piątek)	Dzień Polskiego Państwa Podziemnego, Światowy Dzień Turystyki, Światowy Dzień Serca
28 września (sobota)	Światowy Dzień Walki z Wścieklizną
30 września (poniedziałek)	Międzynarodowy Dzień Tłumacza, Dzień Chłopaka

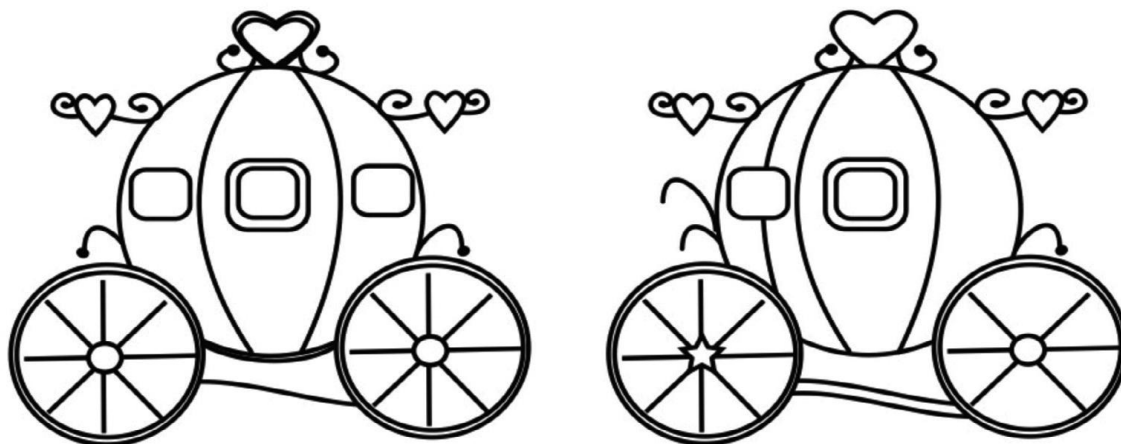
Zadanie dla najmłodszych

Pokoloruj obrazek

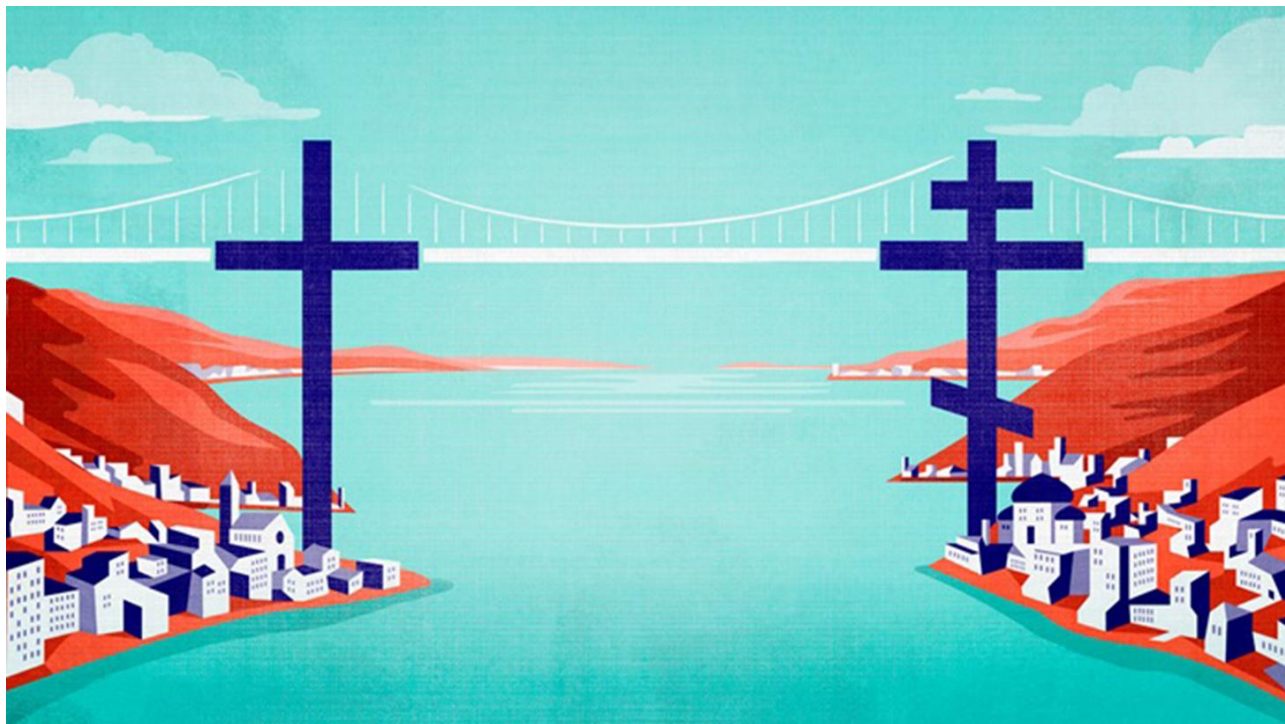
Znajdź 8 różnic w ślubnej karecie

Wielka Schizma Wschodnia

rozłam w chrześcijaństwie na Kościół wschodni i zachodni

Od początku swojego powstania Kościół niejednokrotnie zmuszony był stawiać czoła wewnętrznemu podziałowi. Niemniej największy i zarazem najtrwalszy rozłam, jaki kiedykolwiek miał miejsce w Kościele, definiowany jest jako Wielka Schizma, czyli podział świata chrześcijańskiego na Wschód i Zachód. Jego wyrazem stały się wzajemne ekskomuniki z 16 lipca 1054 roku, gdy wysłannik papieża, kardynał Humbert, wyklął patriarchę Konstantynopola, Michała Cerulariusza, a następnie sam został potępiony przez synod patriarszy.

W zasadzie podział Kościoła na część wschodnią i zachodnią sięgał już czasów Imperium Rzymskiego, kiedy to cesarz Teodozjusz I Wielki w 395 roku podzielił cesarstwo na zachodniorzymskie i wschodniorzymskie. Przyczyną tego były m.in. znaczące różnice kulturowe i niemożność zarządzania tak ogromnym organizmem. Zachód był światem łaciny i kultury rzymskiej, zaś na wschodzie dominowała greka i wpływy kultury śródziemnomorskiej. Początkowo Rzym odgrywał główną rolę, lecz w 330 roku Konstantynopol został mianowany nową stolicą Cesarstwa Rzymskiego, a w 451 roku na soborze chalcedońskim patriarchat zrównano w prawach z papieństwem.

Wydarzenia z roku 1054 stały się finałem wielowiekowego konfliktu, który ostatecznie zaważył na jedności Kościoła. Pierwszy spór zaistniał pomiędzy Wschodem a Zachodem rozgorzał już w drugiej połowie II wieku i dotyczył daty świętowania Wielkanocy. Konflikt ten okazał się być bardzo gwałtowny, ponieważ papież Wiktor I, którego pontyfikat przypadł na lata 189-199, chciał

wykląć biskupów azjatyckich, natomiast schizmy uniknięto tylko i wyłącznie dzięki interwencji św. Ireneusza obawiającego się o jedność chrześcijan. Dopiero podczas pierwszego soboru w Nicei w 325 roku ostatecznie ustalono, że Wielkanoc ma być obchodzona w niedzielę po 14. dniu żydowskiego miesiąca Nissan.

Do owego pamiętnego roku 1054 spierano się jeszcze wielokrotnie, między innymi o zasadność ponownego chrztu heretyków, jak również o rangę rozmaitych stolic biskupich, a także o bóstwo i człowieczeństwo Chrystusa. W V wieku, na skutek odrzucenia orzeczeń soboru efeskiego i soboru chalcedońskiego, część chrześcijańskich wspólnot (monofizyci i nestorianie) na trwałe oddzieliło się od „wielkiego Kościoła”.

Upływ wieków jeszcze bardziej pogłębił różnice pomiędzy Wschodem a Zachodem. Kolejny kryzys jedności miał miejsce w okresie tak zwanej schizmy focjańskiej, której nazwa pochodziła od imienia patriarchy Konstantynopola – Focjusza. Konflikt ten odnosił się do ważności wyboru Focjusza na stolicę patriarszą. Przy tej okazji poruszano również istotne kwestie teologiczne, jak zasadność włączenia *filioque* (łaciński termin, będący nazwą sporu teologicznego prawosławia z Kościołem łacińskim, a pośrednio też z protestantyzmem, o sformułowanie dogmatyczne zawarte w przyjętej przez Zachód wersji nicejsko-konstantynopolskiego wyznania wiary) do Credo przez Kościół zachodni. Na szczęście schizma ta została przewyciężona na tak zwanym synodzie focjańskim (879-880), który w konsekwencji doprowadził do przywrócenia wspólnoty między patriarchą a stolicą rzymską. Sformułowano tam regułę, która do dnia dzisiejszego nie straciła swojej wartości: *„Każdy Kościół posiada pewne stare zwyczaje, przekazane mu jako dziedzictwo. Nie powinno się kłócić ani dyskutować na ich temat. Niech Kościół rzymski zachowuje swoje słuszne sposoby postępowania. Ale niech Kościół konstantynopolski zachowa także pewne zwyczaje, które pochodzą z dawnej przeszłości. Niech będzie tak samo w innych stolicach wschodnich”*.

W niespełna dwieście lat po schizmie z czasów Focjusza miało miejsce ponowne rozdarcie wskutek wydarzeń z roku 1054. Grunt pod nowy podział został już przygotowany. *„W genezie rozłamu doniosłą rolę odegrały także czynniki kulturowe. (...) Język łaciński i grecki dały podstawę do ukształtowania się dwóch zamkniętych kręgów kulturowych. Od IV wieku niewielu ludzi na Zachodzie znało język grecki, zaś na Wschodzie niewielu rozumiało łacinę. (...) Gdy na Wschodzie języki liturgiczne bliskie są językom narodowym (wyraz poszanowania dla wielości kultur), na Zachodzie łacina staje się jedynym językiem kultycznym.”*

Nie mniej znaczący był także wzrost świadomości władzy i prestiżu po obydwu stronach. Walczyły ze sobą postawy służby i panowania, jednocześnie nierzadko zwyciężało panowanie. Szczególnie rozwój pojęcia papieskiego prymatu, który rozumiany był w kategoriach władzy jurysdykcyjnej sprawowanej nad całym chrześcijańskim światem, powodował sprzeciw Kościoła wschodniego, który bronił swej pierwotnej niezależności.

W uzasadnieniu ekskomuniki kardynał Humbert oskarżył Michała Cerulariusza o dziesięć herezji, między innymi o wyświęcanie do kapłaństwa żonatych mężczyzn, a także o rzekome usunięcie *filioque* z wyznania wiary. Patriarcha okazał się być równie nieustępliwy co legat papieski i oskarżył łacinników o nieprawowierność w tych praktykach, które różniły się od przyjętych na Wschodzie.

Przyjęto się, że rok 1054 uważany jest za datę Wielkiej Schizmy pomiędzy obydwoma Kościołami. Niemniej zaistniały podział nie rzywał wszystkich więzi, zwłaszcza tych o charakterze nieoficjalnym. Ponadto ogół wiernych Kościoła greckiego i łacińskiego wciąż był przekonany, że stanowi jeden organizm kościelny, natomiast Grecy upierali się przy tym, że łacinników należy kochać jak braci, ponieważ są prawowiernymi dziećmi tego samego Kościoła.

Schizmę przypieczętowało dopiero ograbienie Konstantynopola przez IV wyprawę krzyżową 12 kwietnia 1204 roku. Wówczas papież Innocenty III wprawdzie potępił akty przemocy, niemniej

ustanowił w mieście łańciskiego patriarchę, któremu podporządkował całą grecką hierarchię. Wielu greckich biskupów wolało udać się na wygnanie aniżeli służyć Rzymowi, zaś stosunek ludu Konstantynopola wobec tychże wydarzeń chyba najtrafniej obrazuje przysłowie z tamtych czasów: „Lepszy turban niż tiara”.

Pierwszym papieżem, który po upływie wieków wzajemnej obcości nawiązał kontakt z Kościołem wschodnim był Jan XXIII. Z kolei za pontyfikatu Pawła VI obydwie Kościoły podjęły dialog teologiczny i ożywiły dwustronne kontakty. W dniu 7 grudnia 1965 roku nastąpiło „wymazanie z pamięci” ekskomunik przez papieża Pawła VI i patriarchę Atenagorasa I – osobno w Rzymie i osobno w Konstantynopolu. Dopiero dwa lata po owym wydarzeniu patriarcha Atenagoras I złożył wizytę papieżowi. Niemniej jednak proces powrotu do jedności obydwu wyznań z konieczności musi jeszcze potrwać.

<http://wkrainieczytania.blogspot.com/2014/01/schizma-wschodnia.html>
<http://parafiapruszcz.x.pl/pocztpapiezy/zalaczniki/schizma%20wschodnia.html>

*****

Poniższy artykuł pochodzi z bloga **Kłębek uczuć** (www.klebek-uczuc.pl).

Drukujemy go w porozumieniu z autorką, która tak oto przedstawiła powód prowadzonej przez nią strony: „Chciałabym dotrzeć do jak największej liczby osób z moją stroną, artykułami i pomocą (rozmowa, poczucie, że nie jest się samemu...).

Dla mnie nie ma ludzi złych, nie ma niegrzecznych dzieci, nie ma trudnej młodzieży. To wszystko są tylko ludzie z trudnościami życiowymi, chciałabym aby ludzie byli świadomi tego, że te "złe" zachowania to wołanie o pomoc. I pomagali”.

Jeśli ktokolwiek ma podobny problem (lub inny, z którym nie potrafi sobie poradzić), zapraszam do odwiedzenia bloga oraz kontaktu z autorką.

*****

O Grzesiu kłamczuchu... CZY cioci? Czyli — kto może kłamać?

Jeśli nie znasz tego wierszyka, przytoczę Ci kilka fragmentów, które są dla mnie kluczowe w tym artykule, a resztę opowiem.

„- Wrzuciłeś Grzesiu list do skrzynki, JAK PROSIŁAM?

- List proszę cioci? List? Wrzuciłem ciociu miła.”

[...] później Grzesiu opowiada drogę do skrzynki i wszystkie szczegóły. Wierszyk kończy się słowami:

„Oj Grzesiu, Grzesiu. Przecież ja Ci wcale NIE DAŁAM żadnego listu do wrzucenia.”

Jako dziecko bardzo lubiłam ten wierszyk. Teraz też czytam go moim dzieciom, ale po przeczytaniu go po raz setny, zaczęłam się zastanawiać, co w nim jest nie tak, coś zaczęło mnie razić.

I w końcu zrozumiałam, że w tytule wiersza Grześ jest nazwany kłamczuchem, ale przecież ciocia też kłamie. Ba! Ona zaczyna kłamstwem całą tę rozmowę. Pominę teraz fakt, że ten wiersz znają pokolenia i nie mam zamiaru prowadzić wojen, by nie czytać go dzieciom. W tym artykule chodzi mi o coś innego.

Mamy bardzo dużą skłonność do szukania, wytykania błędów innym, sami robiąc dokładnie to samo. A szczególnie często zdarza nam się to w stosunku do dzieci. Krzyczymy na dziecko, by przestało krzyczeć (?!), mówimy, że nie wolno kłamać, kłamiąc dziecko oraz ludzi dookoła, mówimy, że nie można przeklinać, a sami to robimy.

Wyżej opisana historia z Grzesiem i jego ciocią, pokazuje jeden z przypadków, w którym rodzic (bądź inny opiekun) próbuje WROBIĆ dziecko w coś złego, tu akurat mowa o kłamstwie. Tak, użyłam słów “wrobić”, ponieważ zauważyłam, że dorośli bardzo często czerpią z radością z udowadniania dzieciom, że coś im nie wychodzi, że robią coś złe, że są niegrzeczne.

Skołowane dziecko, wierząc, że ciocia/mama/wujek nie okłamałyby go, nie zrobiły krzywdy, brnie w tą wymyśloną scenę. I to ono na końcu staje się najgorsze, ono nie może spytać “dlaczego ciociu wymyśliłaś, że dałaś mi list?”. Nie może, bo jest tylko dzieckiem. Bo ono nie ma racji, ma się nie odzywać, nie pyskować, nie cwaniakować.

W takim wypadku dziecko czuje się najgorsze, lekceważone i oszukane. Przestaje wierzyć w siebie, a w końcu też w ludzi. Bardzo często staje się aspołeczne albo wyrządza innym to, co samo miało zafundowane przez opiekunów.

Mam też świadomość tego, że dorośli, którzy tak się zachowują, skądś to wyciągnęli. Widzieli w rodzinnym domu, sami byli tak traktowani przez rodzinę czy rówieśników. Ale ktoś musi przerwać to błędne koło. Ktoś musi zacząć zwracać uwagę na słowa i czyny. Ktoś musi zacząć szanować dzieci i innych ludzi. Może to właśnie Ty od dziś będziesz zwracać na to uwagę?

**NIE WYMAGAJ OD DZIECKA RZECZY, KTÓRYCH SAM NIE ROBISZ!
NIE KARZ DZIECKA ZA COŚ, CO SAM ROBISZ!**

Nie bagatelizuj słów i wydarzeń, które dzieją się przy Twoim dziecku. KAŻDA taka chwila ma KOŁOSALNY wpływ na całe życie Twojego dziecka.

Parafialna Demografia

* sierpień 2019 * sierpień 2019 * sierpień 2019 * sierpień 2019 * sierpień 2019 *

Sakrament Chrztu

W naszym kościele sanktuaryjnym w sierpniu 2019r.

Sakrament Chrztu przyjęły następujące osoby:

1. Kacper Żylis
2. Amelia Szkudlarek
3. Oliwia Kozłowska
4. Bartosz Kogga
5. Aleksandra Barszczewska
6. Ida Pietrzak
7. Alex Keijzer
8. Klara Andrzejak
9. Oskar Jackowski
10. Maria Zalewska
11. Mikołaj Kazimierz Marzec
12. Jan Madej
13. Jan Jabłoński
14. Zofia Batóg
15. Antoni Andrzej Szadziejewicz
16. Julia Wojewódzka
17. Gabriela Wicenbach
18. Natalia Adrianna Pietryszyn
19. Emilia Kwiatkowska
20. Alicja Bednarczyk
21. Oliwia Mroczkowska
22. Mikołaj Mroczkowski
23. Lilia Kretowicz
24. Mikołaj Rosiński
25. Helena Konopka
26. Wiktoria Julia Kryśkiewicz
27. Tymon Jakubek
28. Kamila Gołębiewska
29. Antoni Piotr Kowalewski
30. Maja Anna Rajska
31. Aleksandra Motyka
32. Magdalena Motyka
33. Iga Bączek
34. Weronika Dziewulska
35. Szymon Kielar
36. Aleksander Gawkowski
37. Lena Mikuczyńska
38. Filip Warmiński
39. Antoni Karwowski
40. Alicja Teresa Modrzejewska
41. Kamil Szymański
42. Klaudia Szymańska
43. Patrycja Kaczorek
44. Albert Mateusz Hryckiewicz
45. Nel Bielińska
46. Lena Bielińska
47. Mikołaj Wiktor Bieliński

Błogosławieństwa Bożego w wychowaniu i dawaniu świadectwa żywej wiary dla nowo ochrzczonych przez rodziców i rodziców chrzestnych oraz całą naszą Wspólnotę. Każde ochrzczone dziecko w naszym kościele sanktuaryjnym powierzamy Bożej Opatrzności i upamiętniamy perłą umieszczoną obok łaskami słynącymi obrazu Bożej Opatrzności.

Sakrament Małżeństwa

W sierpniu 2019r. przysięgę małżeńską wobec Boga złożyło siedem par:

1. Łukasz Zawierowski i Katarzyna Dagmara Olszewska
2. Adam Burdalski i Maja Katarzyna Aleksandrowicz
3. Kamil Wyrzykowski i Patrycja Chodubska
4. Arkadiusz Banaś i Weronika Anna Peć
5. Łukasz Krupniewski i Joanna Aurelia Paukšto
6. Mateusz Giziewicz i Katarzyna Paplińska
7. Patryk Skwiot i Katarzyna Kurta

SZCZĘŚĆ BOŻE NOWOŻEŃCOM

W sierpniu 2019r. przeszli do domu Ojca, aby żyć wiecznie

1. Edmund Kirszka /organista /
2. Janusz Antoni Siemionek / płk WP /

WIECZNY ODPOCZYNEK RACZ IM DAĆ PANIE...

8 września 2019

DWUDZIESTA TRZECIA NIEDZIELA W CIĄGU ROKU

- 1.** Sprawowana przez nas Eucharystia jest szczytem życia religijnego chrześcijan. W Eucharystii prawdziwie obecny jest i udziela daru zbawienia Pan i założyciel Kościoła – Jezus Chrystus. W dzisiejszej Ewangelii wzywa nas do radykalnego stawiania Bożych spraw na pierwszym miejscu.
  - 2.** Z okazji przypadającego dziś 105. Światowego Dnia Migranta i Uchodźcy naszą szczególną modlitwą i pamięcią otaczamy wszystkich, którzy z różnych przyczyn opuścili swoją ojczyznę, a szczególnie naszych krewnych, przyjaciół i parafian przebywających na emigracji. Do tej pory dzień ten był obchodzony w styczniu, ale papież Franciszek w ubiegłym roku zmienił datę obchodów na drugą niedzielę września.
  - 3.** Nabożeństwa fatimskie są wypełnieniem woli Maryi i odpowiedzią na Jej objawienie i słowa w Fatimie. **W piątek 13 września o godz. 18:00** w imieniu wspólnoty parafialnej i kustosa Sanktuarium MB Fatimskiej w Olsztynie przy ul. Bajkowej, zapraszamy do udziału we Mszy Świętej i nabożeństwie fatimskim.
  - 4.** W najbliższą sobotę obchodzimy święto Podwyższenia Krzyża św. Zapraszamy do uczczenia znaku naszego zbawienia przez udział we Mszy Świętej celebrowanej o godz. 18:00. Msza Święta będzie celebrowana w rycie trydenckim.
  - 5.** Początek roku szkolnego skłania nas do wytężonej modlitwy w intencji dzieci i młodzieży. W przyszłą niedzielę rozpocznie się w Kościele w Polsce Tydzień Wychowania.
  - 6.** Najbliższa niedziela to także Dzień Środków Społecznego Przekazu.
  - 7.** Nowy rok katechetyczny rozpoczyna także przygotowania do sakramentów I Komunii św. i bierzmowania. Informacje o zapisach i spotkaniach organizacyjnych znajdziemy na tablicy informacyjnej oraz na naszej internetowej stronie parafiabartag.pl
  - +** Spotkanie z kandydatami /tylko z naszej parafii/ do **Sakramentu Bierzmowania w piątek 13 września po Mszy Świętej celebrowanej o godz. 18:00.**
  - +** Spotkanie z rodzicami dzieci **pierwszokomunijnych w niedzielę 15 września po Mszy Świętej celebrowanej o godz. 12:00.**
  - 8.** Zapraszamy do nabywania prasy katolickiej.
  - 9. POLSKA POD KRZYŻEM** - dołącz do wielkiej modlitwy. Kościół przeżywa ostatnio niezwykle trudny czas. Ale jesteśmy chrześcijanami, ludźmi nadziei. Dlatego zapraszamy wszystkich na wspólną modlitwę pod krzyżem Chrystusa. 14 września 2019r. Włocławek - lotnisko Kruszyn. Dowiedz się więcej: www.polskapodkrzyzem.pl
  - 10.** Solenizantom i jubilatom składamy serdeczne życzenia wszelkiej pomyślności i odwagi kroczenia za Chrystusem.
- W TYM TYGODNIU PATRONUJĄ NAM:**
- 13 IX – św. Jan Chryzostom (350-407), biskup Konstantynopola, Doktor Kościoła, piętnujący nadużycia moralne wiernych.
- 14 IX – święto Podwyższenia Krzyża Świętego.

INTENCJE MSZALNE

XXIII NIEDZIELA - 8.09.2019 r.

- 08:00** - 1. † Józef i Andrzej Deptuła o łaskę nieba.
- 2. † Józef i Regina Kartasińscy.
- 10:00** - 1. O dar Bożego bł. dla Dawida Karasek w 16 rocznicę urodzin oraz śp. Marianna Maciuszko, Helena Godlewska.
- 12:00** - Dzięczynna z okazji 3 rocznicy Sakramentu Małżeństwa Łukasza i Justyny z prośbą o Boże błogosławieństwo.
- 15:00** - 1. † Kochana Mamusia Janina Sadrina w kolejna rocznicę śmierci i kochany Tatuś śp. Hubert Sadrina.
- 2. † Edmund Kirszka o łaskę nieba prosi właścicielka i pracownicy olsztyńskiego centrum pogrzebowego "HERA".
- 18:00** - W pierwszą rocznicę Sakramentalnego związku Iwony i Michała z prośbą o dar Bożego błogosławieństwa.

PONIEDZIAŁEK - 9.08.2019 r.

18:00 - wolna

WTOREK - 10.08.2019 r.

18:00 - wolna

ŚRODA - 11.08.2019 r.

18:00 - wolna

CZWARTEK - 12.08.2019 r.

18:00 - wolna

PIĄTEK - 13.09.2019 r. św. Jan Chryzostom (350-407), biskup Konstantynopola

18:00 - Do Bożej Opatrzności w intencji pielgrzymów z parafii MB Różańcowej z Olsztyna - Dajtki.

SOBOTA - 14.09.2019 r. święto Podwyższenia Krzyża Świętego.

18:00 - Msza Święta w rycie trydenckim.

XXIV NIEDZIELA - 15.09.2019 r.

- 08:00** - 1. W intencji śp. Józefa, Stefanii, Ryszarda i Stefana zmarłych z rodziny Mądzelewskich. Prosi Maria Mądzelewska.
- 2. W intencji zmarłych w czyśćcu cierpiących.
- 10:00** - 1. W intencji osób, które przez 9 miesięcy podczas Duchowej Adopcji modliły się w intencji dzieci poczętych, których życie było zagrożone śmierci.
- 2. † Magdalena Koch w rocznicę ziemskich urodzin oraz za zmarłych z rodziny Bienendów i Kochów.
- 3. † Krystyna Olenkowicz w 16 rocznicę przejścia do domu Ojca i śp. Helena Czarnecka w 15 rocznicę narodzin dla nieba.
- 4. † Wiesław i Roman Nałęcz, śp. rodzice Janina, Henryka i Stanisław Prusinowscy oraz śp. Halina Piłka.
- 12:00** - 1. † Łukasz Wiszniewski w 2 rocznicę narodzin dla nieba.
- 2. † płk Janusz Antoni Siemionek w 30 dzień od śmierci.
- 15:00** - 1. † Kochani rodzice Klara i Rudolf Wornowscy.
- 2. † Kochani rodzice Leokadia / 5 rocz. śmierci / i Czesław Szostakowie i w intencji zmarłych z rodziny Szostaków.
- 3. † Kochani rodzice Cecylia / 3 rocz. śmierci / i Erych Ruch, oraz śp. Łucja, Brunon i Antoni Bartnik.
- 18:00** - Dzięczynno- błagalna w intencji Mieszka i Aleksego w 16 rocznicę urodzin i o potrzebne światło Ducha Świętego w podejmowaniu właściwych życiowych wyborów.

*****

Porządek mszy świętych:

Dni powszednie 18.00

Niedziele 8.00, 10.00 – suma

12.00 – msza rodzinna, 15.00, 18.00

Adres kontaktowy: parafiabartag.pl

Godziny otwarcia Kancelarii:

Czwartek 18.40 – 20.00

Sobota 9.00 – 12.00

RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA Św. Jana Ewangelisty
SANKTUARIUM BOŻEJ OPATRZNOŚCI w Bartągu ul. Św. Jana 3, 10-687 Olsztyn
BANK PKO SA I O. w Olsztynie 22 1240 1590 1111 0010 0107 4483

Rada redakcyjna: * Ks. Leszek Kuriata * Alicja Romanowska * Marta Januszkiewicz
* Jarosław Kulik * Marcin Szupieńko * Małgorzata Kołakowska * Justyna Dowiedczyk